

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blai.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Retribuirea soldaților.

În adunarea sindicatului agricol maghiar a avut loc o discuție care merită toată atențiunea noastră. Episcopul Albei-Regale: *Ottokar Prohászka* a prezentat adunării o propunere de cea mai mare actualitate. A cerut pământ pe seama soldaților agricol și a familiilor lor. Modalitatea acestei retribuiri, care ar fi să se facă din partea statului, nu a formulat-o definitiv, crede însă, ca să se facă prin o arândă perpetuă care să se plătească din partea celor retribuiți.

Din pământul acesta — a zis eruditul episcop — nu răsare numai sămânța aruncată, ci trebuie să răsare și oameni și suflete mari. Cei ce au făcut campania într'un războiu atât de cumplit, nu s'au luptat numai pentru rege, pentru drapel și trecut, ci și pentru țara, pământul, viitorul lor. Societatea nu poate admite ca cei ce se întorc dela Limanova și Doberdo să-și câștige pâinea ca cerșitori, ci se li-se deie posibilitate ca să poată trăi și munci, ca eroi, cari și-au făcut datorința pentru o cauză mare. Statul să cadă de acord cu factorii competenți privitor la partelarea latifundiilor eclesiastice, a celor fundamentale și a fidei comiselor. Părțile de câte 15—35 jugăre catastrale să se esarândeze pentru totdeauna acelor agricultori cari au luat parte la războiu și acolo și-au făcut merite.

Să se deie și acelor agricultori, or familii lor cari nu au luat parte la războiu, dar în urma lui și-au pierdut întreagă averea. Femeile, acărora bărbați au căzut pe câmpul de luptă, să fie de asemenea retribuite, precum și acei bărbați, cari se reintorc din streini în patrie.

Propunerea aceasta, constătoare din 22 crt. pe care o adresează episcopul Prohászka adunării

sindicatului agricol o motivează cu împrejurarea, că poporul agricol e sărac și sunt ținuturi întregi unde lăcomia de pământ și-a ajuns recordul.

Adunarea a primit cu aplauze entusiaste vorbirea episcopului Albei-Regale, care este evenimentul cel mai remarcabil al frământărilor zilelor acestea.

Presa maghiară comentează propunerea cu entusiasm. Cercurile oficiale nu s'au pronunțat în chestie, dar că nu sunt străine, de idea sulevată de episcopul Prohászka se vede din interviul primatului Cernoch, acordat unui ziarist din Budapesta.

Despre ideea aceasta a spus Eminența Sa, s'a vorbit de două ori în adunările corului episcopesc catolic. Episcopii s'au declarat de aplicați ca să cedeze din proprietățile bisericești și fundamentale pământ pentru colonizarea soldaților, dară din natura lucrului chestia a lăsat-o la discreția singuraticilor și a autorităților bisericești. În privința aceea însă nu este divergență între marii proprietari bisericești ca din proprietățile destinate spre esarândare, ori vindere, militarii vrednici să capete pământ. Acțiunea trebuie să mai aibă în vedere și interesele naționale și sociale ce se leagă de aceasta chestiune. Chestia aceasta a ajuns așadară se formeze obiect serios de discuție și factorii competenți și-au spus cuvântul care va avea greutatea recerută când se va vorbi de rezolvirea ei în formă pozitivă.

Pe noi românii, ca popor agricol, cari ne-am făcut datorința cu sfințenie pe toate câmpiile de luptă, chestia ne atinge în deosebi.

Deocamdată e vorbă numai de o idee. La timpul său vom avea și noi încă multe de spus în o așa chestie epocală.

Socialism creștin.

Problema socială în înfățișarea ei ca leidoscopică nu este altceva decât marea problemă a dreptății. În învălmășala atâtor teorii și sisteme, cari toate se cred chemate să rezolveze aceasta problemă complicată, creștinismul ca factor social, a dat o nouă direcție, noi principii, a căror cvintesență consistă în a deștepta în fiecare individ *simțul și iubirea de dreptate*, acestea să le nutrească, potenteze și să le pună în praxă, ca astfel principiile propovăduite să nu fie numai lozinci sunătoare, ci totodată punctele cardinale ale întregii vieți sociale. Socialismul creștin nu se avântă în extremități, cari azi se bat în copite în rezolvirea problemei sociale: *individualismul absolut și socialismul absolut*. Cel dintâiu așază individul asupra întregului, din care face parte: individul e centrul, în jurul căruia se învârtă întreg mehanismul social. Socialismul absolut din contră, pune întregul, societatea mai pe sus de toate subordonând interesele individuale intereselor întregului, în care individul dispăre cu desăvârșire ca și într'o mare stropii. Socialismul creștin ține calea mijlocie, ceea ce își află expresia în porunca iubirii creștinești, care întrece toată filozofia socială: *Să iubești pe deaproapele tău ca pe tine însuși!* Blandetea, mila și iubirea nu numai față de cei ce ne fac bine și ne iubesc pe noi, ci și față de inimizii nostri: „Ați auzit, că s'a zis: să iubești pe deaproapele tău și să urești pe inimicul tău. Eu însă vă zic vouă: *iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă uresc pe voi și vă rugați pentru cei ce vă hulesc și vă persecută*” (Mat. 5, 43—44); iubirea creștinească, care nu cunoaște pedeci, nu cunoaște greutate, când e vorba să aline durerile și să aducă mângâiere celor bătuci de soartă, aceasta iubire este fundamentul vieții sociale tihnite și pline de mângâiere și fericire. În cartea frământărilor trecute, din cari e țesută istoria neamului omenesc, stă scris, că numai *iubirea creștinească*, iubirea, a cărei izvor de viață datător este *credința*, aceasta este aceea *putere magică*, care singură a fost și este în stare să lupte contra mizeriei, vârsând balsamul mângâietor și să înfrunte pedeci, a căror delăturare se credea cu neputință. Istoria ne spune, că numai în creștinism înfloresce astfel de iubire și numai aici poate să aducă fructe. Orice încercare de a o transplanta și într'un mediu, de unde credința a dispărut cu desăvârșire, e zădărnice. Unde nu este credință, acolo conduce *egoismul*, care e moartea iubirii. Crești-

nismul nu admite egoismul, el ne învață să smulgem din grădina sufletului nostru această plantă primejdioasă atât indivizilor cât și societății, sădind în locul ei iubirea.

lor puse, în această formă, pe altarul iubirii creștine, vrednicesc îndoită atențiune și fiecare filer ce ne vine de acolo ar trebui socotit îndoit, ori poate chiar înzecit.

Fiind vorbă de soldați, credem că e bine ca, deși din cauza spațului colecta nu o putem da acum, să înregistrăm tot cu acest prilej și suma de *una mie coroane a batalionului voluntarilor români din Bucovina*, trimisă de locotenentul zelos *Victor Muntean*, șef-contabilul „Patriei” din Blaj.

N. F.

(Va urma.)

Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

Dintre colectele ce ni-s'au trimis în ultimele două zile, am ales de astădată pe acelea cari ne aduc contribuțiile bravilor noștri soldați de pe fronturi. Pe frontul rusesc ca și pe cel italian și până chiar și în tranșeele albaneze din jurul Valonei au pătruns deja valorile mișcării noastre. Glasul de părinte iubitor al Arhiereului și plânsul duios al bieților orfani se aude azi pretotindeni. Și eroii noștri de pe câmpul de luptă nu se mulțumesc cu jertfele adeseori supraomenești pe cari le aduc cu multă însuflețire pe câmpul de onoare, ci, iată, i-și cer partea lor de jertfă și din această mișcare, pe care, fără nici o muștrare de conștiință, ar putea s'o lase singur în grija noastră, a celor de acasă. De aceea jertfele

Iată și listele ce ne-au intrat:

1. *Colecta dd. locotenenți Emil F. Negruțiu și Dr. Adrian Popescu făcută între tovarășii lor și soldații unor coloane de muniție dela corul al XII-lea: 467.25 cor.*

Câte 25 cor.: Dr. Adrian Popescu, Emil F. Negruțiu și Dr. Silay István; locot. Franz Vanecek 10 cor.; câte 5 cor.: Heinrich Schumann, Alexandru Neguș, Ioan Vasi, Dr. Krausz Sándor, Gréb Lajos, Dr. Vajkay Ferdinand; Dr. Miloș Vancó, 3 cor.; câte 2.50 cor.: Ioan Simulescu, Axente Zsebelean, Ioan Luca, Victor Groh, Kádár Arnold, Josef Maxand, Johann Barf, Vasile Cioca, Istrate Gavriș, Mihail Bonfert; câte 2 cor.: Johann Roth, Petru Dan, Mihai Suciu, Romulus Lazar, George Roman, Vasile Oniga, Vasile Vecerdea, Simon Peter, Peter Dikstefer, Gavrița Magda, Nicolae Cârnat, Ioan Stanciu, Ioan Buja, Gál István; câte 1.50 cor.: Vasa Ilics, George Prodea, Ioan Ivănuși, Ioan Tamășan, Gligor Hodin, Alik Péter, Alik Draghocs; Gavr. Szusza 1.25 cor.; câte 1 cor.: Io. Dobrota, Io. Francuszk, T. Filimon, Io. Ghibescu, V. Marusteri, V. Bentia, G. Bălătescu, A. Benea, I. Gimbulutiu, P. Fuca, Io. Iliu, N. N., Bernát A., Roza F., G. Pleșa, D. Todor, Z. Dan, M. Stefani, I. Pantiloi, A. Zipezer, V. Puticiu, M. Dudics, Thalblum G., I. Toth, G. Schenn, A. Perza, Io. Fleischer,

Farkas A., N. Vladislav, G. Șiarlea, D. Voda, L. Budiu, A. Pancotan, Șt. Deibel, I. Oltean, Sz. Aron, L. Letean, Demény S., V. Boitor, N. N., N. Hunderfean, Bodecsi I., Io. Aldea A. Fazakas, Márk A., Kovács I., Io. Pop, Mike G., Török Gy. G., A. Ianc, T. Dan, I. Ghibu, I. Pasculin, Freindl F., A. Dancilă, P. Leach, P. Brenuțiu, A. Pintilie, G. Sabău, P. Șimba, Io. Danci, H. Asztalos, I. Marc, N. Buciuman, Io. Radu, I. Sandruc, P. Popescu, I. Aron, Io. Popa, Maly A., M. Martin, Io. Fodor, D. Scoruș, H. Albu, V. Baci, V. Rațiu, N. Leaha, S. Zugrav, N. Chirilă, N. Pletari, F. Bucezan, C. Mircea, A. Bodea, S. Ștef, N. Chisa, P. Benea, S. Giurgiu, A. Bursa, P. Pop, Io. Rusaroi, D. Pop, Io. Draia, G. Giurgiu, S. Rațiu, Io. Beldean, Barta Jozsef, G. Vințian, Io. Costea, Io. Comșa, A. Szabadi, V. Rad, Io. Bucea, M. Șuşman, A. Grecu, G. Pop, Io. Bociat, I. Brejban, Io. Kortos, Csukás Gy., S. Petriș, N. Bera, A. Armion, V. Oltean, A. Radu, Io. Muntean, T. Ban, T. Hățăgan, A. Sima, N. Mărginean, H. Spatz, Kovács G., P. Teipa, M. Weber, M. Bänder, A. Dupan, I. Schosser, I. Gabs, D. Bob, Novák I., G. Cădrean, Katona S. M. Băia, P. Ranko, A. Pugna, Șt. Martin, D. Sănilă, V. Pastor, I. Rogsz, G. Boge, D. Bota, Bereczky I., I. Crișan, V. Săplecan, M. Mocan, M. Feteza, Io. Schneider, V. Bobora, Osváh E., I. Marian, T. Petrescu, Bajzat Gy. Gál B., S. Macrea, Király M., P. Onucz, H. Martin, F. Toruşan, Dordai I., Io. Burza, Koszta M., Kiss L., V. Jude, Valkai M., M. Cernenca, Biró A., Kóos I., M. Tarkher, Ia Crișan, Io. Berar, G. Rus, Șt. Recean, Gergely I., Io. Stean, Kneres A., Bolobási Io., Lakatos Gy., F. Hirsch, F. Ungor, D. Vulcan; apoi alți 131 de soldați 64.25 cor.

2. *Colecta fruntașului Ermil Roșală, învățator (Cuciulata) între soldații companiei 2 de stab a reg. 31: 400— cor.*

Ștefan Boeriu locotenent (Sibiu) 54.64 cor.; Iuliu Gebauer căpitan (Brașov) 10 cor.; Emanoil Căpruța și N. N. din Pojorta câte 5 cor.; Dumitru Pescariu, Ioan Oprîș, Petru Istrate, Ioan Rus, Simion Muntean, Ioan Gavriș, Teodor Cadar, Nichită Cobarzan, Bőadi Ferenc și Egei István câte 4 cor.; N. N. din Strij 3.96 cor.; Ioan Păscu și Teodor Pârjol câte 3 cor.; Puczki Ferenc 2.20 cor.; Gh. Simon, Teod. Balcan, Io. Mărian, Iz. Urs, Petru Avram, H. Muntean, Io. Răduț,

FOIȚA.

Ce se scria și ce se citea odinioară.

(Continuare.)

Scrierile cronicarilor au rămas mult timp netiparite, și s'au răspândit numai prin copii. Abia în timpul mai nou s'au adunat și s'a tipărit tot ce s'a găsit, și în privința aceasta meritul cel mai mare este al lui Mihail Kogălniceanu și acum în urmă al d-lui N. Iorga care, cum zice un biograf al său, „cel dintâi a făcut lumină în haosul de cronici stabilind autorii lor, cari de cele mai multe ori nu erau niște cărturari seci cu călimările prinse în brâu, ci persoane cu aspirații și pasiuni omenești”.

Și cărțile poporane scrise s'au păstrat multă vreme tot numai în manuscris și s'au răspândit, bineînțeles, și mai mult decât acelea istorice. — Aci vine în frunte faimoasa „Alixândria”, cea mai citită dintre toate vremurile mai vechi și până aproape de zilele noastre. Este, cum se știe, o povestire fantastică a isprăvirilor lui Alexandru Machedon, care s'a bătut cu uriași, cu pitici, cu furnici, cu dușmani având obraz de om și trup de șarpe, cu Darie, cu Por împărat

și a ajuns până la Raiu. Pe ce cale a ajuns „Alixândria” între cărțile poporane românești nu se poate desluși cu siguranță; din Orient, atâta e sigur. Numele primilor tâlmăcitori a rămas necunoscut. Răspândită înădă de pe vremea lui Miron Costin, lumina tiparului n'a văzut-o decât mult mai târziu, dar manuscrisele ei erau numeroase. — Unul, din 1784, citat în Crestomatia de M. Gaster, spune, de pildă, despre „întâlnirea cu furnici și cu pitici”: — „Și porcească Alixandru de acolo spre răsărit; și multe țări luară și le bătură și le prădară. Și sosi la margine țărilor și de acolo nu mai era oameni dumescnici și era gadeni sălbateci. Și marsără zăce zăce și ajunse la loc sănătos; și era acolo furnici și își a noapte furnicile și lua pe oameni furnicile și îi trăgea tărăș în gropi. Și spusă di rândul acista lui Alixandru și i învăță să puiă fân uscat împregiurul oștilor și să i de foc. Și așa făcură. Și marsără mai înainte di șideră la o apă multă și mare și făcură poduri și trecură apa în 60 zile. Și aflară acolo o țară cu niște oameni cât cotul, și marsără mulți oameni de acia, și se închinară lui Alixandru și i adusă plocon miere și finice multe; și să jăluiră lui Alixandru și i dzisă: noi săntem oameni mișăi, și ne rugăm să nu ne străce oștile împărăției tale, că avem și noi într'un an

odată cu cocoarele, ne batem cu dănele și pe mulți ne omoară și ne scot ochii. Alixandru dzasă să le facă cetati și le făcură și le puse domn dintrânșii și acii oamenii se chiamă pitici”. — Acesta e, cum se vede, un exemplar moldovenesc; sunt și muntene, și ardelenesti, cu variante de copiere sau de repovestire.

Altă carte poporană de mare renume și răspândire a fost „Halimaua”, din cele „1001 de nopti”, celebrele povestiri arabe. Ci-că „un împărat își omora întotdeauna nevasta a doua zi după nuntă, fiindcă cea dintâiu nu-i fusese credincioasă. Cea din urmă, numită Halimă, cere voie împăratului să-i spună o poveste, și trece din una alta, și astfel trec 1001 de nopti, după care timp împăratul o iartă și trăește cu ea în fericire”. Cât de răspândită a fost la noi această carte de povești, se poate cunoaște și din faptul că a rămas în limbă cuvântul „halimă”, pentru a exprima o povestire cu peripeții numeroase și de tot felul: „e o halimă întreagă”.

Alte cărți poporane, mai puțin răspândite, dar totuși destul de citite, au fost: „Varlaam și Ioasaf”, un fel de roman dialogat celebrând triumful creștinismului și al cărui autor se crede a fi Sf. Ioan din Damasc; — „Istoria Sindipii filosofului”, poveste indiană

Achim Dan, Il. Stan, Achim Dregheciu, Dum. Giurgiu, Gáth József, Avr. Ordean, Vas. Radu, Io. Dobrea, Io. Olariu, Iac. Hangu, Il. Cosgarea, Io. Motoc, Szakács Elek, Const. Pașoșan, Coman Cristea, Ios. Dumitru, Gligor Truția, Kádár Sándor, Petru Fericean, Ștef. Hedrea, Vas. Țetcu, Petru Știrban, Hüll Friedrich, Andr. Florea, Io. Petru, Dum. Danciu, Petru Moldovan, Irimie Moloca, Székely József, Ștef. Sárdi, Io. Nistor, Nic. Urs, Io. Muntean, Io. Boeriu, Petru Noita, Io. Vintilă, Ferencz István, Andreiu Unchiu, Gh. Manciu, Io. Puchian, Nic. Gecescan, Alex. Luchian, Nic. Lazea, Andr. Gergel, Io. Pociș, Sim. Baltes, Aur. Cinteș, Val. Mariș, Nic. Stoia, Gh. Ivan, Rusalin Ciurar, Io. Stanciu, Gh. Găzdag, Gh. Murășan, Flore Măriuca, Io. Neghișan, Dum. Costinaș, Mih. Goiban, Mih. Fleșer, Io. Gădălean, Gh. Câmpian, Ilie Moldovan, Teod. Raro, Io. Rad, Vas. Drula, Gh. Papp, Mat. Ardelean, Glig. Csonfi, Ant. Zarie, Zah. Crăciun, Fl. Simon, Io. Crăciun, Merese Elek, Vas. Bora, Io. Șandor, Io. Bortig, Io. Marc, Flore Bojan, Al. Bălas, Szabó István, Nic. Dărămuș, Sim. Nap, Iac. Muntean, Beckerth Michel, Nic. Chiluția, Teod. Giurgiu, Schuster Márkus, Vas. Sarlican, Teod. Deac, Io. Lazar, Csetényi János, Sim. Mărginean, Boza János, Visnyai Fer., Pataki József și Kovács János câte 2 cor; P. Brad, I. Maier, I. Pitters, L. Bocan, Balogh J., Bara J., G. Marin, M. Ciocan, I. Stan, T. Bordean, Schuller J., I. Prinar, D. Boar, Wagner M., N. Barb, Balogh J., Herskovits S., Pál J., Láposi S., I. Federeșan, Ș. Petrescu, Adler P., I. Ciaca, Székely M., A. Dragus, N. Todoricin, Kovács I., A. Bărsan, Podiei G., I. Maxim, Vasink G., G. Teodor, S. Cărcei, I. Greuruș, Jászay J., M. Pelger, I. Ruja, A. Bot, I. Pușcă, G. Bobanga, Anghert M., I. Tomoroga, I. Beres, I. Dregheciu, G. Meietz, J. Schuster, F. Filip, V. Achim, Șt. Giurgiu, V. Lodroman, G. Orha, A. Marieș, S. Terecu, P. Berbecan, I. Pleșa, G. Paven, A. Nelega, Șt. Costin, P. Pop, I. Șipoș, T. Filip, C. Pleșa, Doloczi F. și G. Hordalău câte 1 cor; M. Vaida 20 fil.

3. *Colecta d. Ioan Sângeorzan în-vățător-caporal între soldații dela k. u. k. Bau Comp. 1/63: 261 — cor.*

Invățătorii Ioan Sângeorzan (Feldru), Ioan Barna (Maieru), Iustin Soborca (Sân-

cu pilde despre femei; — „Arhir și Anadam“, tot poveste arabă; — „Leonard și Dorofata“, satiră versificată; — „Tilu Buhoglundă“ povestire de asemenea glumeată, luată din nemțește („Eulenspiegel“; Eule=Bufniță, buhă, Spiegel=oglundă). — Aceste două din urmă răspândite mai mult în Ardeal — Apoi: „Fabulele lui Isop“ și „Floarea Darurilor“ — titlu sub care s'au adunat diferite culegeri de povești morale și proverbe; aceasta din urmă a fost tipărită pentru întâia oară la Snagov în 1700.

Tot atât de mult, dacă nu și mai mult, au fost răspândite printre cărțile populare acelea cari au o legătură cu credința religioasă, ca: „Visul maicii Domnului“, „Epistolia Domnului nostru Isus Hristos“, „Avestița aripa Satanei“, cele mai citite, — Călătoria maicii Domnului la Iad“, „Cuvântul sfântului Pavel de ieșirea sufletelor“, „Legenda Duminicii, Legenda S-tei Vineri, Legenda lui Avram; — sau cu superstiția: cărți de povestire și de noroc, ca „Astrologhia“, care prevestește despre ploaie și senin, frig și cald, etc. după cele șapte planete; „Gromovnicul“ care arată ce vestesc semnele vremii (tunet, fulger) în diferite luni și împrejurări; „Trepeticul“ ce tălmăcește prevestirile după bălăile sau tersările diferitelor părți ale corpului; „Zodiile“, cari prevestesc soarta omului după stăpânirea celor șapte planete și după zodiile lunare; „Cărțile de visuri“, tălcuirea însemnării celor văzute de om în vis. — Unele din aceste cărți mai păstrează și astăzi o răspândire destul de mare (Va urma).

georzul-român), Ioachim Sovre (Cărbunar), Vasile Mihalca (Domn), Augustin Rednic (Urișor) și Inocențiu Melania câte 10 cor; Vasile Bobb 6 cor; Aurel Moldovan, Gligor Murășan, Filip Burza, Leop. Tokayer, Gh. Timegariu și Prăcub Halatin câte 4 cor; Io. Murășan, Greg. Andreuțiu, Vas. Criste, Nic. Benția, Greg. Chitta, Gh. Deac, Gavr. Niste, Io. Dan, Io. Dolha, Greg. Corpodean, Io. Marcușiu, Gavr. Purdea, Gavr. Danciu, Pe. Văscan, Șt. Fazekas, Adam Szakács, Mart. Tulit, Pe. Vaida, Vas. Furdac, Al. Felcan, Io. Man, Ludv. Fischer, Tod. Murășan, Șt. Parasca, Nic. Eremie, Io. Antal, Il. Dolha, Tod. Zăpărtan, Greg. Criste, Dum. Mizgan, Gh. Pop, Io. Fărcașiu, Vas. Dénes, Achim Petrușiu, Vas. Cheție, Io. Brendia, And. Pop, Pantilica Cira, Vas. Grigutița, Vas. Burza, Io. Ciurușiu, Nic. Bărăian, Tod. Păscuța, Grig. Penea, Tod. Huțiu, Tod. Moga, Tod. Murășan, Io. Dragomir, Condrate Pop, Nic. Voivod, Silv. Miron, Ioan Murășan, Io. Sabău, Dum. Bărza, M. Lax, Nic. Ungur, Avr. Spielberg, Ign. Kobuta, Chirilo Gregorsky, Fedor Vatzek și Petru Virste câte 2 cor; C. Murășan, Io. Hossu, Io. Breibert, Io. Adamici, Io. Suncurdacan, T. Pop, Io. Bereș, G. Horvath, Io. Man, Io. Horvath, Io. Monda, Il. Vasilie, Io. Giurgiu, G. Pop, A. Isai, V. Corăbian, G. Man, V. Man, F. Burza, G. Rus, T. Solometea, V. Murășan, A. Hărăgușiu, Io. Micle, G. Sima, Io. Ciupe, A. Farkas, S. Micle, G. Gosman, A. Butean, Z. Murășan, M. Rus, T. Murășan, G. Murășan, S. Murășan, C. Feldiorean, Sam. Zaturansky (prisonier rus), S. Timariu și D. Cirsa câte 1 cor.

4. *Colecta sublocotenentului Marius Păculea între feciorii români dela bat. 3 al reg. 23 de honvezi (Sibiu): 250 — cor.*

Lista de contribuiri nu ni-s'a trimis.

5. *Colecta Compagniei 16 dela regimentul 31: 149 — cor.*

Lista de contribuiri nu ni-s'a trimis și după ce și banii ni-s'au trimis sub stampila regimentului, fără orice indicații, nu cunoaștem nici numele colectantului.

6. *Colecta soldatului Ioan Atanasie între feciorii comp. 17 a reg. de inf. 64: 118 — cor.*

Aron Petrușiu și Mih. Lesupp câte 10 cor.; Ioan Atanasie și Vigh Ferencz câte 5 cor.; Alex. Hărăguș, Bigyga János, Lazăr Rad, Petru Mohora, Nic. Doroga, Gh. Săcui, Io. Silvestru, Dan Beneasz, Zsok Fábrián, Șt. Ștef, K. Balás, Nyikry József, Io. Homonorean, Nyári Mih., Io. Dan, Munda Dem., Ios. Crișan, Ios. Borca, Io. Făina, A. Tiline, Victor Varga, Budai János, Sim. Giurca, Ios. Ordean, Al. Manița și Ion Gyulai, câte 2 cor.; Io. Apostol, G. Danc, Io. Băca, T. Voina, N. Borca, A. Ciugmășian, I. Boca, G. Trifu, I. Dăbăcian, V. Lup, P. Hinet, A. Săncrăian, V. Bratu, V. Toleiu, G. Henig, D. Morari, D. Matei, G. Filimon, S. Bud, Mánk M., A. Murășan, T. German, I. Cotoiu, B. Petrescu, G. Fara, G. Roman, I. Balog, Iosif Popescu, P. Inga, N. Fehér, I. Mailat, I. Maier, M. Ioczi, Németh F., Vizvári Gy. și P. Giurgiu câte 1 cor.

7. *Colecta sergentului Nicolae Murza (Blaj) între soldații dela k. u. k. Gebirgs-bă-kerei Nr. 131 în Albania: 101 — cor.*

Nicolae Murza și Iuliu Suciu câte 10 cor.; Petru Crăciun, și Iacob Mereșezan câte 4 cor.; Constantin Lazar 3 cor.; Friedrich Kotzbacker, Nicolae Bucur, Traian Vințean, Mathias Rudolf, Ștef. Schmidt, Io. Muntean, Dum. Suciu, Gh. Popa, Szabó György, Ștef. Minta, Talpas János, Vas. Popa, Czente István, Varga József, Márk Samuel, Talpas János, Nagy László și Dum. Ciucu, câte 2 cor.; I. Peschka, Gábor B., D. Winkler, Bernát K., Bernát Á., Luksch K., Bertleff M., Ganz Des., P. Pavela, Szabó Gy., S. Solomon, Bone G., Waler I., Józsa I., Io. Gligor, D. Călăman, Huber I., Pollák S., și Io. Gîrlea câte 1 cor.; apoi alți 12 soldați 6 cor.

8. *Colecta dlui Dr. Cornel Circa, medic-căpitan în Deva: 80 — cor.*

Dr. Cornel Circa 40 cor.; Dioniziu Ardelean, Treboniu Almășescu, și Alexandru Moldovan, sen. câte 10 cor.; Ioan Bejan și Zeno Tătar câte 5 cor.

Sumarea colectelor:

Colecta 1:	K.	467.25
„ 2:	„	400.—
„ 3:	„	261.—
„ 4:	„	250.—
„ 5:	„	149.—
„ 6:	„	118.—
„ 7:	„	101.—
„ 8:	„	80.—

Suma K. 1,826.25

Suma din Nr. 39 „ 162,343.53

Suma totală . . K. 164,169.78

Contribuirile pentru orfelinatul din Blaj, rugăm să se trimită: Administrației centrale capitulare Balássfalva—Blaj. Cvi-tarea ofertelor o face comitetul executiv în organele de publicitate.

Ingrijorările ententei pentru alianța comercială germano-română. — După „Journal des Debats“: guvernele ententei vor interveni la guvernul român, cerând să le deie declarații, că alianța comercială dintre Germania și România nu e de caracter politic, ca astfel statele ententei să se poată orienta îndeajuns asupra intereselor comune, ce sustau între cele două state.

„Kölnische Zeitung“ e informat, că cenzura din Franța a interzis ziarelor să publice despre noua alianță comercială dintre Germania și România.

Socialiștii din Franța pentru pace. — Ziarele spaniole lausează știrea că partidul socialist din Franța și muncitorii au pornit mișcări mari în favorul păcii. Președintele socialiștilor, Huysmann a declarat, că acum perspectivele păcii nu sunt așa de obscure ca mai înainte, fiindcă declarațiile premierului englez Asquith și ale lui Bethmann-Hollweg au evidențiat înclinările spre pace ale celor doi bărbați de stat.

Ofensiva generală germană la Verdun. — Rapoartele ultime ale cartierului general francez vestesc, că germanii au luat sub bombardări violente pozițiile de pe ambii termii ai râului Maas și culmile de aici. Atacurile neîntrerupte germane au deplasat populația Franței și nu cred în rezistența Verdunului, fiindcă germanii nu peste mult vor porni atacuri generale contra orașului amintit.

Pentru ce luptă Rusia? — În dumă deputatul Markow și-a ridicat cuvântul contra acordului stabilit între aliați cu privire la chestia Dardanelor, fiindcă acest înțeles e nefavorabil pentru Rusia. Pretinde, că în caz de învingere Rusia să primească Constantinopolul, Adrianopolul, peninsula Gallipoli și termii mărginași din Azia mică, Galiciia și Bucovina, Armenia și Persia nordică. Numai aceea pace va fi primită de poporul rusesc care le va garanta posedarea continuă a acestor teritorii.

Războiul european.

La Bucsacs trupele noastre au fost silite să se retragă din câteva tranșee, dar după un contra atac scurt din nou au fost recucerite. Spre ost de Cernăuți s'au dat lupte între aeroplane cari au durat două ore. Aviatorilor noștri le-a succedat să doboare un aeroplan rusesc, iar celelalte s'au refugiat. În timpul ultim a fost, relativ, liniște atât pe sectorul din Galiția ostică cât și pe cel nord-ostic.

Pe frontul dela Verdun raportul german ne vestește, că trupele franceze au început atacuri contra pozițiilor germane dela Mort Homme. Aici câteva divizii franceze au pătruns în tranșeele germane, de unde au fost scoase prin luptă de granate.

Pe platoul dela Doberdo din nou sunt mari lupte în desfășurare. La Mrzli Vrh italienii din nou au încercat să recupe pozițiile luate de trupele noastre. Incercările lor au eșuat. Piscul dela Col di Lana e sub bombardare continuă.

Scrisoare de pe Murăș.

Abia au trecut câteva săptămâni de când într-o zi, care va fi una dintre cele mai însemnate în istoria Blajului s'a luat hotărârea sfântă: înființarea orfelinatului.

Și de atunci și până astăzi — când suma ofertelor maritimose a trecut peste una sută mie coroane — s'a scris și să scrie zi de zi păreri în legătură cu posibilitatea de-a ridica mai ușor acest așezământ umanitar și cu gândul de-a ușura acoperirea sumelor mari trebuincioase, pentru a încheia opera începută cu sfântă însuflețire, cu mângâiere și mai sfântă.

Alături de glasul părințesc al bunului nostru arhipăstor, care ne îndeamnă pe toți deopotrivă la jertfă, nu pregetă a ne împropeta aceeaș datorință și conducătorii tractelor protopopești, și a ne îndemna la dragoste față de o afacere atât de mare. Așa adm. protopopesc M. On. *Dioniziu P. Decei*, să îndreaptă către preoții din tractul Murășului cu o circulară, care în cuprinderea unor păreri ușor de împlinit, — dată publicității — va aduce fără îndoială bine micilor și nevinovaților orfani.

Las să urmeze în întregime:

Onorați Frați în Hristos!

Când vă scriu acestea șire, aveți deja la mână cu toții mărețul cuvânt al Escel. Sale bunului nostru arhiepiscop și mitropolit, dat preagrățios în chestia înființării orfelinat gr.-cat. român din Blaj.

De aceea asupra însemnătății deosebit de mari a acestei instituții nu mai e de lipsă să revin și eu subscrisul modest.

Cu dragoste colegială și frățască înșă și având toată încrederea în zelul recunoscut și din partea Ven. Superiorității al fieștecărui din frățiile voastre, îmi țin de datorință totuși a vă îndemna cu cea mai stă-

ruitoare insistență, că precum în timpul din urmă districtul protopopesc al Murășului a început a se ridica la locul, care i-se cuvine, să dovedim acum, că ocaziunea e dată, că de fapt noi cutoșii prin zel, abnegație, jertfă și muncă continuă merităm a fi între cei dintâi pe toate terenele. Osteniți, alergați, jertfiți și munciiți în sus Frățiile Voastre împreună cu bărbații de încredere aleși pe lângă frățiile Voastre și mai ales cu nobilele Doamne preotese, cutriărând în persoană casa bogatului, precum coliba săracului deopotrivă, pentruca colectele noastre în favorul orfelinatului nostru în bani și țesături (de orice soi) să fie cât mai bogate.

Stăruiți pe lângă curatoratele bisericesti ca să se voteze și din cassa — rest pro 31 Dec. 1915, cel puțin 10—20%, căci biserica e a tuturor și cauza nobilă, pentru care să jertfește încă e comună.

În speranța firmă, că cuvântul meu frățesc îl veți primi și îndeplini cu dragostea, cu care vi-l adresez, semnez cu un: „Doamne ajută!”

Of. protopopesc al Murășului:

Bandul-de-câmpie, la 20 Martie 1916

Frate în Hristos:
Dioniziu P. Decei,
adm. protop.

Un preot din tractul
Murășului.

Informațiuni.

Numărul proximal ziarului nostru va apărea Sâmbătă 22 crt. cu un bogat material de s. sărbători.

Darul Papei pentru Litvania. „Reichspost” anunță, că papa Benedict XV a designat episcopului din Gresen-Posen, Dalbor 10.000 lire pentru ajutorarea ținuturilor din Litvania, cari au fost bătute de războiu.

Decorație. Dl *Alexandru Moldovanu* din Blaj, fratele capelanului nostru, marinar de cl. I. pe monitorul „Bodrog” a fost decorat cu *medalia de onoare de bronz „Crucea roșie” cu insignii de războiu*, pentru vitejia dovedită în ploaia gloanțelor dușmane.

Decorarea i-s'a notificat prin o diplomă subscrisă de Alteța Sa imp. reg. principele Francisc Salvator arduce. — Felicitări!

Tinerimea și cruțarea. Șeful militar din provincia germană Marken a publicat un ordin, prin care oprește tinerimea să-și risipească banii adunați. În timp de războiu, făcându-se câștiguri mari și neașteptate, persoanele tinere au luat obiceiul să cheltuiască fără rost, spre paguba lor morală și sanitară. Ordinul hotărăște, ca tinerii și tinerele, cari n'au trecut de 18 ani, să nu primească în mână, decât o parte din câștigul lor pe săptămână; iar prisosul să se depună de către stăpân pe numele lucrătorului la o casă de păstrare. Libelul de depuneri să se țină la cassa aceasta de unde tinărul nu va putea ridica bani, decât cu învoirea primarului.

Astfel de dispoziții ar fi de dorit, în unele părți, să se introducă și la noi.

Furnizări din România pentru Turcia. Din București se anunță, că trei vase mari turcești încărcate cu făină, fasole și petrol au pornit spre Constantinopol.

Copilașii și orfelinatul. Primim următoarele: Infăptuirea orfelinatului trebuie să preocupe toate straturile noastre sociale. Dna *Eug. Tordășianu*, profesoară la școala civilă de fetițe a „Asociațiunii”, a avut ideea ingenioasă și fericită de a pune la contribuțiune în serviciul orfelinatului și pe micii copilași, băieți și fetițe, cu vârstă între 6—10 ani, cu cari va da în teatrul orășănesc o producțiune publică în timpul cel mai apropiat, probabil la Dumineca Tomii d. a. și în alte zile. Doamna Tordășianu este neobosită, conducând cu mult zel de câteva săptămâni, probele de gimnastică, de jocuri, de cântări, declamațiuni etc. cu mica dar voinică trupă de copilași cam 25—30 la număr.

Venitul curat al acestei interesante și pentru noi de tot nouă producțiuni, va fi destinat fondului orfelinatului proiectat pentru Sibiu. Drept aceea atragem de pe acum binevoitoarea atențiune a publicului nostru sibilian și din împrejurime asupra acestei producțiuni, unice în felul său. Programul detaliat îl vom da de cu vreme în publicitate.

Submarine americane pentru Rusia. Rusia a comandat 250 submarine dela uzinele de năi din America. Dintre aceste 200 submarine vor fi astfel construite, ca ușor să poată fi transportate pe bordul vaselor mari.

Publicațiune. Târgul de vite în Szászsebes se începe în 21 Aprilie. Târgul de marfuri se va ținea în 22 Aprilie.

Magistratul orășănesc.

Posta Redacțiunii.

I. T. Oradea-mare. Ca încercare e bună, dar publicabiă nu e. Mai deprinde-te.

Aviz.

Aducem la cunoștința O. D. preoți că

EVANGELIA ed. II.

ce se află sub pressă, nu apare pe sf. Paști.

Librăria Seminarială.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

☛ Cafea pentru Paști!! ☛

(Aflând puțină cafea, în decurs de 2 luni voi fi constrâns a sista expedițiunile). Recomand a vă prevedea de timpuriu, căci sosește cu întârziere.

1—15 April 15—30 April
No. 9 Cafea Cuba bună 1 Kg. 11—K. 1Kg. 12—K.
> 12 > Cuba foarte fină 1Kg. 11'50 > | 1 > 12'50 >
> 16 > > specialitate 1Kg. 12— > | 1 > 13— >
> 106 > Mixt. > Victoria > 1Kg. 12— > | — >
1 Kg. Tea rusească 20 Cor. (între Cafea se trimite și 1/8 kgr.)

5 Kg. se expediază francat și vămuit prin rambursă postală.

NB. Ca să fiu cruțat de corespondență multă amintesc, că alte mărfuri la nici un caz nu pot trimite; deci nici zăhar sau Franck etc. căci nu se află.

În lipsa de Franck, să se folosească orz prăjit (Kneipp) căci e foarte corespunzător.

Cu toată stima se roagă de sprijin
F. A. DEGAN
comerciant de Cafea și Tea
în Fiume (Postafiock 163).